

НАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА ОХОРОНИ ПРАЦІ

Ангеліна Гренчук

Національний університет харчових технологій

Вступ:

Кожна Європейська держава орієнтована на те, аби мати стратегічну програму дій у галузі безпеки та гігієни праці. Для приведення Українського законодавства відповідно до Європейських стандартів 16 червня 1994 р. в Люксембурзі між Україною та Європейським Союзом була підписана Угода про партнерство та співробітництво (набула чинності 1 березня 1998 р.), яка започаткувала співробітництво з широкого кола політичних, торгівельно-економічних та гуманітарних питань. У ній також було визначено, що проблеми охорони праці, захист життя і здоров'я людей, технічні регламенти та стандарти в цій галузі є пріоритетними галузями законодавства. Співпраця України з міжнародною організацією праці (МОП) допомагає наблизити українське законодавство у сфері охорони праці до європейських стандартів, проте проблема формування національної політики у галузі безпеки та гігієни праці знаходиться у підвищеному становищі і сьогодні.

Матеріали і методи:

Аналітичне дослідження. Досліджені журнали вітчизняних та зарубіжних джерел з охорони праці та законодавчо-нормативні документи.

Результат:

Головними Конвенціями МОП, які регулюють та визначають норми з безпеки та гігієни праці є:

1. Конвенція 1981 р. про безпеку та гігієну праці (№155)
2. Конвенція 1985 р. про служби гігієни праці (№161)
3. Конвенція 2006 р. про основи, що сприяють безпеці та гігієні праці (№187)

В Україні з даного переліку ратифікована лише 161-а (у 2010 році) та 155-а (у 2011 році), проте саме Конвенція №187 описує процес створення національної системи охорони праці за участю трьохсторонніх партнерів: уряду, роботодавців та робітників. Процес включає у себе підготовку оглядів з охорони праці та розробку відповідних національних програм.

Національна система БГП (Безпеки та Гігієни Праці) – це інфраструктура (правова і організаційна база), що функціонує на національному рівні задля реалізації різних заходів, які стосуються БГП. Для того, щоб ефективно втілювати в життя законодавство і правила, необхідно мати систему інспекції, що охоплює всі підприємства й забезпечує виявлення порушень та їх усунення, а також покарання за них. Національна державна програма безпеки та гігієни праці складається з 3-х основних напрямів:

1. Національна політика в галузі БГП – це конкретний документ, складений урядом на основі консультацій з соціальними партнерами, що містить заяви про зобов'язання уряду щодо дій задля запобігання нещасним випадкам на виробництві та професійним захворюванням. Зазвичай він містить основні принципи, які спрямовують національні дії в галузі БГП та функції основних зацікавлених сторін у цій сфері.

2. Національний профіль БГП – це діагностичний документ, в якому підсумована існуюча ситуація в галузі БГП, у тому числі наведені національні дані щодо нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань, галузей та професій з високим рівнем ризику, а також опис національної системи БГП та її можливостей на даний час.

3. Національна система БГП – це інфраструктура (правова і організаційна база), що функціонує на національному рівні задля реалізації різних заходів, які стосуються БГП. Для того, щоб ефективно втілювати в життя законодавство і правила, необхідно мати систему інспекції, що охоплює всі підприємства й забезпечує виявлення порушень та їх усунення, а також покарання за них.

Висновки:

Національна система праці дозволить:

- забезпечити значне, безперервне зменшення смертності, пов'язаної з роботою;
- зменшити рівень виробничого травматизму.

У стратегії визначено п'ять національних пріоритетів на коротко- і довгострокову перспективу:

1. Зменшити ризики високої частоти та серйозності випадків.
2. Покращити спроможність економічних суб'єктів і працівників щодо вирішення питань БГП.
3. Підвищити ефективність профілактики професійних захворювань.
4. Усувати небезпеку на етапі проектування.
5. Зміцнити спроможність уряду впливати на результати в сфері БГП.

Програмою визначаються і сфери, що вимагають національних дій: обізнаність щодо БГП, навички БГП, практичні настанови, національні стандарти, підтримка у дотриманні, стимули, стратегічне забезпечення виконання, дані з БГП, дослідження з БГП.

Науковий керівник доцент Захарченко Т.М.

Література:

1. Промислова безпека, №1, 2012р. с.40
2. Концепція загальнодержавної цільової програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища на 2012-2016 роки від 31.08.2011р., №889